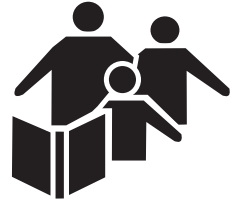

Jak się komunikuję?

Chociaż dzieci mogą nie wypowiedzieć pierwszego słowa przez prawie rok, komunikują się z Tobą od urodzenia. Ich zachowanie, w tym kontakt wzrokowy, ruchy rąk i pozycja ciała, przekazuje ich myśli i uczucia. Jako opiekunowie możecie „badać” swoje dziecko, słuchając, obserwując jego zachowanie i reagując na nie. Poniżej znajduje się lista sposobów, w jakie Twoje dziecko komunikuje się z Tobą.

Dzieci od urodzenia do 6 miesięcy życia

- Płaczę, żeby mój opiekun wiedział, czego potrzebuję.
- Okazuję swoje zaniepokojenie, ssąc rękę lub odwracając się.
- Przestaję płakać, gdy ktoś cicho do mnie mówi.
- Odwracam się w stronę twarzy, głosów i dźwięków.
- Naśladuję dźwięki, które już znam.
- Okazuję podekscytowanie, gdy chcę, żeby coś trwało dalej.

Dzieci w wieku od 6 do 12 miesięcy

- Zaczynam rozumieć gesty społeczne.
- Macham na pożegnanie.
- Mogę powiedzieć tata lub mama, aby odnieść się do konkretnych osób.
- Patrzę na to, na co patrzą inni.
- Używam niewerbalnych próśb i gestów, aby dać opiekunom znać, czego chcę (np. wskazywać przedmioty, podnosić ręce, aby mnie podnieść).

Dzieci w wieku od 12 do 24 miesięcy

- Zaczynam mówić zrozumiałymi słowami.
- Rozumiem proste instrukcje słowne („idź po buty”).
- Inicjuję rutynowe czynności i zabawy typu „a kuku”.
- Zadaję wiele pytań, np. „Co to jest?”
- Mogę rozmawiać o rzeczach, których nie widać.

Dzieci w wieku od 24 do 36 miesięcy

- Zadaję mnóstwo pytań typu: „Dlaczego?”.
- Używam zdań.
- Zaczynam i prowadzę krótkie rozmowy.
- Potrafię rozmawiać o wydarzeniach, które miały miejsce w przeszłości lub będą miały miejsce w przyszłości.

Zaadaptowano za zgodą autorów z ulotki „Jaki jestem” stworzonej w ramach projektu „Interakcja rodziców z niemowlętami” (PIWI) realizowanego na Uniwersytecie Illinois w Urbana-Champaign.

 Więcej informacji można znaleźć w witrynie Centrum Wczesnej Interwencji stanu Illinois pod adresem <https://eicclearinghouse.org>

English Title: How I Communicate (Polish)

